

ÔN TẬP KIẾN THỨC

Bài 19: Phong trào cách mạng trong những năm 1930 - 1935

A. Lý thuyết

I. Việt Nam trong thời kì khủng hoảng kinh tế thế giới (1929 – 1933)

Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới (1929-1933) là cuộc khủng hoảng thừa, từ các nước tư bản lan nhanh sang các nước thuộc địa.

- Kinh tế: Nền kinh tế Việt Nam, vốn đã phụ thuộc hoàn toàn kinh tế Pháp, nay gánh thêm hậu quả nặng nề của cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới (1929-1933)

=> kinh tế suy sụp.

- Xã hội: Nhân dân lao động, trước tiên là công nhân và nông dân, chịu nhiều tai họa nhất:

+ Số công nhân mất việc ngày càng tăng, số còn việc thì tiền lương giảm đáng kể.

+ Nông dân tiếp tục bị bần cùng hoá, bị mất đất, chịu sưu thuế ngày càng tăng

+ Các tầng lớp khác cũng lâm vào tình cảnh điêu đứng.

- Chính trị: nhất là từ sau khởi nghĩa Yên Bái thất bại - đế quốc Pháp đẩy mạnh chiến dịch đàn áp, khủng bố hòng dập tắt phong trào cách mạng của quần chúng.

- Tác động của khủng hoảng cùng với chính sách khủng bố trắng của đế quốc Pháp càng nung nấu lòng căm thù, nâng cao tinh thần cách mạng của nhân dân ta.

- Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, kịp thời lãnh đạo giai cấp công nhân, nhân dân lao động cả nước đứng lên đấu tranh chống đế quốc Pháp và phong kiến tay sai, giành độc lập tự do.

II. Phong trào cách mạng 1930 – 1931 với đỉnh cao Xô Viết Nghệ - Tĩnh

1. Phong trào trên toàn quốc:

- Phong trào đấu tranh của quần chúng do Đảng Cộng sản lãnh đạo bùng lên mạnh mẽ khắp ba miền Bắc-Trung-Nam, nổi lên là phong trào của công nhân và nông dân.

- Tiêu biểu là ngày 1-5-1930, dưới sự lãnh đạo của Đảng, công nhân và nông dân cả nước đã tổ chức kỷ niệm ngày Quốc tế Lao động dưới nhiều hình thức đề biểu dương lực lượng, tỏ rõ sự đoàn kết với vô sản thế giới.

2. Phong trào ở Nghệ- Tĩnh:

- Nghệ - Tĩnh là nơi phong trào phát triển mạnh mẽ nhất. Mở đầu là cuộc đấu tranh nhân ngày Quốc tế lao động 1-5-1930.

- Phong trào phát triển lên bước mới là cuộc tổng bãi công của toàn thể công nhân khu công nghiệp Vinh - Bến Thủy nhân ngày Quốc tế chống chiến tranh đế quốc 1-8-1930. Cuộc tổng bãi công đánh dấu “một thời kỳ mới, thời kỳ đấu tranh kịch liệt đã đến”.

- Từ sau 1-5 đến tháng 9-1930, ở nhiều vùng nông thôn thuộc hai tỉnh Nghệ An và Hà Tĩnh nổ ra hàng loạt cuộc đấu tranh quy mô lớn của nông dân dưới hình thức biểu tình có vũ trang tự vệ.

- Phong trào phát triển tới đỉnh cao trong tháng 9-1930. Phong trào quần chúng tập hợp dưới khẩu hiệu chính trị kết hợp với khẩu hiệu kinh tế diễn ra dưới hình thức đấu tranh chính trị kết hợp với đấu tranh vũ trang tự vệ, tiến công vào cơ quan chính quyền địch ở địa phương.

- Ngày 12-9-1930, hai vạn nông dân ở Hưng Nguyên (Nghệ An) đã biểu tình phản đối chính sách khủng bố của Pháp và tay sai.

- Trong suốt hai tháng 9 và 10-1930, nông dân ở Nghệ-Tĩnh đã vũ trang khởi nghĩa, công nhân đã phối hợp với nông dân phản đối chính sách khủng bố của địch. Hệ thống chính quyền đế quốc, phong kiến ở nhiều nơi tan rã.

- Để thay thế chính quyền cũ, dưới sự lãnh đạo của các chi bộ đảng, các Ban Chấp hành nông hội đã đứng ra quản lí mọi mặt đời sống chính trị và xã hội ở nông thôn. Đây là một hình thức chính quyền nhân dân theo kiểu Xô-viết.

- Chính quyền Xô viết ở các làng, xã đã thực hiện một số chính sách: Bãi bỏ sưu thuế, mở lớp học chữ Quốc ngữ, thành lập Nông hội, Công hội, hội Phụ nữ giải phóng. Mỗi làng có đội tự vệ vũ trang.

- Xô-viết Nghệ - Tĩnh diễn ra được 4-5 tháng thì bị đế quốc phong kiến tay sai đàn áp. Từ giữa năm 1931 phong trào tạm thời lắng xuống.

- Ý nghĩa:

Tuy thất bại, nhưng Xô viết Nghệ - Tĩnh, đỉnh cao của phong trào cách mạng 1930-1931 là sự kiện trọng đại trong lịch sử cách mạng nước ta.

+ Lần đầu tiên, liên minh công - nông được thiết lập để chống đế quốc, phong kiến và đã giáng một đòn mạnh vào nền thống trị của đế quốc phong kiến.

+ Chứng tỏ sức mạnh của công nhân và nông dân dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, có khả năng đánh đổ chính quyền của thực dân phong kiến, xây dựng xã hội mới.

- Đây là cuộc tổng diễn tập đầu tiên của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng chuẩn bị cho Cách mạng tháng Tám.

B. Trắc nghiệm (HS tự làm)

Câu 1. Đỉnh cao trong phong trào cách mạng 1930-1931 là

- A. Phong trào đấu tranh của công nhân cao su Phú Riềng.
- B. Phong trào đấu tranh của công nhân nhà máy cửa Bến Thủy (Vinh).
- C. Phong trào đấu tranh của nhân dân ở Sài Gòn-Chợ Lớn.
- D. Phong trào đấu tranh Xô viết Nghệ-Tĩnh.

Câu 2. Đâu không phải là tác động của cuộc khủng hoảng thế giới 1929-1933 lên tình hình Việt Nam lúc bấy giờ?

- A. Làm cho nền kinh tế Việt Nam suy sụp nghiêm trọng.
- B. Pháp có những chính sách nhằm khôi phục nền kinh tế Việt Nam.
- C. Phong trào cách mạng của nhân dân ta dâng cao.

D. Số lượng công nhân thất nghiệp tăng cao.

Câu 3. Đâu không phải là đặc điểm của phong trào cách mạng 1930-1931?

- A. Thành phần tham gia chủ yếu là công nhân và nông dân.
- B. Phong trào diễn ra trên một phạm vi rộng lớn từ Bắc vào Nam.
- C. Hình thức đấu tranh chủ yếu là đấu tranh chính trị.
- D. Phong trào nổ ra theo phản ứng dây chuyền.

Câu 4. Động lực của phong trào cách mạng 1930-1931 ở Việt Nam là

- A. Công nhân và nông dân.
- B. Tư sản và công nhân.
- C. Công nhân, nông dân và trí thức.
- D. Nông dân, trí thức và tư sản.

Câu 5. Cuộc tập dượt đầu tiên của Đảng và quần chúng chuẩn bị cho Cách mạng Tháng Tám năm 1945 là

- A. Phong trào dân tộc dân chủ 1936-1939.
- B. Phong trào cách mạng 1930-1931.
- C. Cao trào kháng Nhật cứu nước 1945.
- D. Cuộc vận động giải phóng dân tộc 1939-1945.

Câu 6. Ý nghĩa quan trọng của phong trào cách mạng 1930-1931 ở Việt Nam là

- A. Chứng minh trong thực tế khả năng lãnh đạo của chính đảng vô sản.
- B. Tạo tiền đề trực tiếp cho Tổng khởi nghĩa tháng Tám năm 1945.
- C. Hình thành khối liên minh công nông binh cho cách mạng Việt Nam.
- D. Đảng cộng sản Việt Nam được công nhận là một bộ phận độc lập.

Câu 7. Tính chất triệt để của phong trào cách mạng Việt Nam 1930-1931 được biểu hiện ở chỗ

- A. Diễn ra trên quy mô rộng lớn ở cả 3 miền Bắc-Trung-Nam.
- B. Hình thức đấu tranh phong phú và quyết liệt.
- C. Lần đầu tiên có sự lãnh đạo của một chính đảng.
- D. Không ảo tưởng vào kẻ thù của dân tộc và giai cấp.

Câu 8. Khối liên minh công-nông lần đầu tiên được hình thành trong phong trào cách mạng nào ở Việt Nam?

- A. Phong trào giải phóng dân tộc 1939-1945.
- B. Phong trào cách mạng 1930-1931.
- C. Phong trào dân tộc dân chủ 1919-1930.
- D. Phong trào dân chủ 1936-1939.

Câu 9. Nguyên nhân cơ bản nhất quyết định sự bùng nổ của phong trào cách mạng 1930-1931 ở Việt Nam là gì?

- A. Tác động từ cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới (1929-1933).
- B. Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời kịp thời lãnh đạo quần chúng.

C. Thực dân Pháp thực hiện khủng bố trắng cách mạng Việt Nam sau khởi nghĩa Yên Bái.

D. Đời sống các tầng lớp nhân dân Việt Nam khó khăn do chính sách vơ vét, bóc lột của Pháp.

Câu 10. Sự ra đời của các Xô viết ở Nghệ An và Hà Tĩnh là đỉnh cao của phong trào cách mạng 1930-1931 vì:

A. Đã hoàn thành mục tiêu đề ra trong Luận cương chính trị (10/1930).

B. Đây là mốc đánh dấu sự tan rã của bộ máy chính quyền và tay sai.

C. Đã giải quyết được vấn đề cơ bản của một cuộc cách mạng xã hội.

D. Đây là hình thức chính quyền nhà nước giống các Xô viết ở nước Nga.